

Zoektocht naar de identiteit van de kunstenaar

TONEEL
AMADEUS

Door De Warme Winkel en Nieuw West
Gezien 21/1 **Waar** Stadsschouwburg Utrecht
Nog te zien 29-30/1, 2-4/2 Frascati, 12-13/2 Toneelschuur Haarlem

★★★★☆

Afgunst tussen kunstenaars is van alle tijden en alle standen. Als Wolfgang Amadeus Mozart in de achttiende eeuw overlijdt, steekt al gauw het gerucht de kop op dat de jaloerse hofcomponist Salieri hem zou hebben vermoord. Salieri was een hardwerkende muzikant, een echte vakman, terwijl Mozart gezegend was met een flinke dosis talent. Peter Shaffer schreef er in 1979 een toneelstuk over, *Amadeus*. Maar dat is niet wat De Warme Winkel en Nieuw West ons voorschotelen.

Vincent Rietveld (De Warme Winkel) onderzoekt hoe dat verschil tussen Mozart en Salieri zich tegenwoordig in de kunsten manifesteert. Hij nodigde daarvoor de broers Bram en Jasper Stadhouders uit, twee topgitaristen die al op jonge leeftijd doorbraken, en theatermaker Marien Jongewaard van het Amsterdamse gezelschap Nieuw West.

De speelvlak doet denken aan een rommelig ingerichte repetitiestudio. Terwijl Bram virtuoos en foutloos vanachter zijn lessenaar gitaar speelt, beukt zijn broer Jasper de snaren letterlijk van zijn gitaar. Allebei willen ze op hun manier geen concessies doen. Hetzelfde geldt voor Rietveld en Jongewaard. De eerste acteert technisch, zoals het hem is aangeleerd op de academie. Jongewaard daarentegen is een grillig en ongeleid performer, de free-jazzier van het vlakkevloertheater.

Zoals wel vaker met voorstellingen van De Warme Winkel, heb je lange tijd geen idee waar het naartoe gaat en lijkt de voorstelling uit willekeurige, en grotendeels geïmproviseerde losse flodders te bestaan. Maar uiteindelijk heeft alles een functie en zit deze voorstelling veel slimmer in elkaar dan je in eerste instantie verwacht. Het conflict Amadeus versus Salieri komt symbool te staan voor het conflict tussen gepolijst en ruw, verstand en gevoel, regels en anarchie. Die discrepantie wordt op aller-

lei manieren belicht. Via muziek, in scènes, interviews en vorige monologen vol liefde en afschuw.

De kracht van de voorstelling zit hem in die schijnbare richtingloosheid. Vooral in de tergend uitgerekte interviewscènes werkt dat sterk, als de vier artiesten elkaar met onverwachte vragen uit hun doen halen. De voorstelling begeeft zich steeds op het grensgebied van improvisatie. Het is een muzikaal-theatrale jamsessie waarin Rietveld en Jongewaard het lelijkste in elkaar naar boven halen, in prachtige loftuitingen en verbaal en fysiek modergooien.

Deze voorstelling zet Amadeus tegenover Salieri, Bram Stadhouders tegenover zijn broer Jasper, muziek tegenover toneel, De Warme Winkel tegenover Nieuw West en Vincent Rietveld tegenover Marien Jongewaard. 'Het kleine prinsje uit dat antroposofische gezinnetje uit Zeist' komt lijnrecht tegenover 'die visboer uit Nieuw West', en met veel liefde maken ze elkaar met de grond gelijk.

Zo is Amadeus een spannende verkenning naar de verschillende identiteiten en posities die een kunstenaar kan innemen. Een chaotisch gejongleer met lijntjes, acts en uitweidingen die de kunstenaar in al zijn zelfzuchtigheid, zelfgenoegzaamheid en onzekerheid eens goed op zijn plaats zet.

Sander Janssens

